שער הפסוקים — ספר איכה

סימן א':

איכה ישבה בדד העיר רבתי עם וגו':

פירושו, שם בן ארבע, במלוי יודי"ן, הג' יודי"ן עולה חשבונם ל'. (א"ש, כזה, יו"ד ה"י וי"ו ה"י, הרי יש ג' יודי"ן בשם הזה). ועכשיו אמר המקובן, איכה ישבה בדד מהג' יודי"ן הנזכר, כאשר נבארם בע"ה. והתחיל ביו"ד שבה"י אחרונה שבשם, וכנגדה אמר, העיר רבתי עם, רמז ליו"ד שבה"י אחרונה, הנקראת עיר ואם בישראל. וז"ש רבתי עם, ביו"ד יתרה, לרמוז מ"ש רבת י', וישבה הה' בדד מאותה היו"ד, וזהו ישבה, ישב ה', בדד מאותה היו"ד, כי במקום היו"ד שרומזת לעשר האורות, נעשת בד"ד, שמספרה ג"כ עשר, בסוד עשר שיש בקליפות:

הגהה - א"ש, ובספרי ספר תוצאות חיים כתבתי, שבזמן שישראל היו זכאין, היו מכניעין את אותם עשר שיש בקליפה תחת ידם. וזש"ה, וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב, וזה היה באמצעות הקטרת שהיו מקטירים בבקר ובערב, שהיו בו י"א סימנים, כנגד עשר שבקליפות, והאחד עשר הוא המחיה את כלם, וכלם היו נכנעים תחת עשר שבקדושה כנודע לנו, וז"ס מה שמסר השטן למרע"ה, כמ"ש חז"ל כנלע"ד:

וכנגד היו"ד השנית שהוא בתוך הוי"ו, אמר היתה כאלמנה, וחסר ממנה גם אותה היו"ד שהיא בתוך הוי"ו, שהוא מצד בעלה, שהוא ת"ת וע"י אותה היו"ד, היתה רבתי בגוים, ר"ל רבת י'. והנה אמר למעלה עם, כמ"ש רבתי עם, ואח"כ רבתי בגוים. והענין הוא, שמלת עם רומזת למדה אחרונה, בסוד עם הארץ. אמנם גוים, הוא בסוד תפארת, כמש"ה ומי גוי גדול וכו'. שהם תפילין דמארי עלמא, שהוא ת"ת המניח אלו התפילין:

וכנגד היו"ד השלישית שבה"י ראשונה, אמר שרתי במדינות, כנגד יו"ד שבה"י ראשונה, שהיא רומזת לבינה. וז"ש שרתי, שהוא, שרת י'. ואמר במדינות, בסוד זו המדה, ויש במלת מדינה, מדין י"ה:

א"ש, נלע"ד, לדי"ן י"ה, מספר מדינה, לרמוז, דדינין מתערין מינה. ותשרי הוא תש"ר י', לשון שרי קטרין, ביום עשרה לחדש, שהוא יוה"כ:

ושרתי ג"כ הוא תשרי, בי' שבו שהוא יום הכפורים, רומז אל הבינה. וכאשר נסתלקו ממנה אלו השלשה יודי"ן, נשאר לה השם במלוי אלפין, שבצירוף ריבועו, עולה ק"ל, כמנין למ"ס. וז"ש היתה למ"ס:

א"ש, העניו הוא, שבהסתלק משם הוי"ה הג' יודין הנז', לא נוכל למלאת אותה, לא בשם ע"ב, ולא בשם ס"ג, אלא בשם מ"ה בלבד, וריבועו הוא ק"ל, ולכן היתה למ"ס, בגימטריא ק"ל:

עוד אמר שמואל, חכמים תקנו לה ב' מוחין הנז', ע"ב ס"ג, בגימטריא קל"ה, כדי שלא תהיה קלה בעיניו להוציאה, ובהסתלק ממנה הארת ב' המוחין הנז' של ע"ב ס"ג, בהסתלקות הג' יודי"ן הנז' לא נשאר לה זולתי הארת שם מ"ה דאלפי"ן, העולה בריבועו ק"ל, ואז היתה למ"ס בין האומות. ואף גם זאת כי חטאה בע"ז, בחשבון סמ"ל, ולכן שלט סמא"ל עליהם, כמנין סמא"ל עם הכולל, והיתה למ"ס:

עוד כי אימא תתאה, היא בסוד אפריון. ואימא עילאה, בסוד אפרסמון, כנודע. נמצא שיש באימא תתאה י', ויש באימא עילאה, במקום היו"ד הנזכר, שהיא יו"ד בלי מלוי, והיא עשר, יש במקומה ס"מ, שהוא מאה. ועתה בחרבן ב"ה, כבר אמרנו שנסתלק היו"ד הנזכר מאימא תתאה, בסוד רבתי עם, וגם אימא עילאה נהפכה, כי היא היתה בסוד ס' מ', בסוד בינה ותבונה, בסוד אפרסמון, ועתה היתה למ"ס, מ' על ס', ודוק ותשכח:

א"ש, שמעתי מן הראשונים, על פסוק, חשב ה' להשחית חומת בת ציון נטה קו וגו'. והם האותיות הקודמים אל ארבע אותיות ההוי"ה, העולים בגימטריא ק"ו, באופן הזה, אבג"ד הוז"ח ט"י, בגימטריא נ"ה. אח"כ אבגד"ה, בגימטריא ט"ו. אח"כ אבגדה"ו, בגימטריא כ"א. אח"כ אבגד"ה, בגימטריא ט"ו. סך ד' אותיות הנז', הם בגימטריא ק"ו. ואם תסיר מהם ד' אותיות ההוי"ה העיקרים, ישארו בגי' ק"ב. וז"ס ק"ב חרובין, שהיה אוכל ר' חנינא בן דוסא מע"ש לע"ש. ולמעלה ביארנו שהם כנגד ג' מלויי ע"ב ס"ג מ"ה, וחשבון הנזכר, נקרא ק"ו המדה של ההוי"ה:

פצו עליך פיהם כל אויביך שרקו ויחרקו שן:

הנה חריקת השיניים, יורה על כי לא נעשתה רצונה. וכמש"ה, שיניו יחרוק ונמס, תאות רשעים תאבד. והענין הוא, כי אמר למעלה, ממרום שלח אש בעצמותי וירדנה, וכאשר באו האויבים, היו רוצים לשלוח אש במקדש, להנקם בידיהם. וכשראו כי קמחא טחינא טחנו, ולא עשו נקמה בידי עצמם, שרקי ויחרקו שן, כי לא נעשתה רצונם, ונתנו טעם לחריקת שיניהם, באמרם בלענו, כלומר אמת הוא כי החרבנו בית המקדש, אבל מה שאנו חורקים שן, הוא לפי שזה היום שקוינוהו להנקם ע"י עצמנו, מצאנו ראינו, שכבר נעשה מעצמו:

חדשים לבקרים רבה אמונתך:

ר"ת רחל, כי היא נוקבא דזעיר, הנקראת רחל, אשר היא מתעברת בכל לילה, מן נשמת הצדיקים, ובבקר ילדתם חדשים כנודע:

יתן למכהו לחי ישבע בחרפה:

ירצה, כי בראות א' מן א"ה, הבא להכות את ישראל על לחייו, והישראל נותן לו לחי ומזמינו לקבל ההכאה, אז ישבע הגוי בחרפה ההיא שנתחרף הישראל, וימנע להכותו, ועצה טובה השמיענו בגלותינו: